

Ольга Данилова, асистент кафедри економіки та менеджменту
Громадська організація «Буковинський центр реконструкції і розвитку туризму»
Ірина Пала, асистент кафедри економіки та менеджменту
Громадська організація «Буковинський центр реконструкції і розвитку туризму»

ЕКОГОТЕЛЬ – ІННОВАЦІЙНА КОНЦЕПЦІЯ У СФЕРІ ГОСТИННОСТІ ТА ТУРИЗМУ РЕАЛІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ В УКРАЇНІ

Туризм, охоплюючи широкий спектр видів економічної діяльності, вважається найпотужнішою індустрією світу, яка за обсягами прибутку туризму є готельна індустрія. Швидке збільшення кількості готельних закладів, загострення проблем, пов'язаних з розвитком готельної індустрії, актуалізують необхідність пошуку нових векторів їх розвитку у сфері "споживач – готельна індустрія – навколишнє середовище". Оптимізація взаємозв'язків цієї складної системи успішно реалізується за рахунок розвитку екоготелів.

Екоготель, як інноваційна концепція сфери гостинності, має особливостей, якими він відрізняється від звичайного у нашому розумінні готелю, зокрема: залежність від природного середовища; екологічна стійкість; доведений внесок у збереження навколишнього середовища; забезпечення екологічної програми підготовки кадрів; врахування місцевих культурних традицій; забезпечення економічної віддачі для місцевої громади та ін. Екологічні готелі повинні дотримуватись суворих "зелених" принципів, а саме: того, щоб їх відвідувачі були впевнені, що перебувають в безпечному, екологічному й енергозберігаючому житлі.

Основними критеріями, яким повинен відповідати екоготель, є використання для енергозабезпечення відновлюваних джерел енергії, такої як сонячна або енергія вітру; енергозберігаюче освітлення; рециркуляція стічних вод, які повторно використовуються для кухні, лазнею і пральнею; утилізація відходів; гостодарське використання нетоксичних миючих засобів; наявність номерів для людей, які не палять; перевезення на місцевих транспортних засобах; використання органічної бавовни; "зеленими" автомобілями; харчування органічною продукцією місцевого виробництва; заборона використання одноразового посуду [4]. Особливістю екоготелів є використання природних будівельних екоматеріалів під час спорудження екоготелів.

Із врахуванням прямих й зворотних впливів між споживачем і навколишнім середовищем та місцевою громадськістю нами пропонується виділяти екологічно-спрямовані, власне екологічні та соціально-екологічні готелі [2, с.159; 3, с.129]. У будь-якому випадку існує низка переваг від запровадження екологічних ініціатив у готелі, які в сукупності сприяють збільшенню прибутку та підвищенню вартості бренду [1, с.79].

Механізм запровадження екологічних ініціатив у поточне функціонування закладу розміщення, на нашу думку, повинен містити наступні групи заходів:

1) маркетингові: виявлення та окреслення того кола потреб споживачів у готельних послугах, які можуть бути задоволені на даному етапі розвитку готельної індустрії; ознайомлення з передовим досвідом ведення екоготельного бізнесу у світі та ін.;

2) організаційні: визначення загальної стратегії та розбивка її на цілі, визначення екологічної програми; обрання "зеленої" команди серед керівників; розподіл екологічної відповідальності та обов'язків серед керівників та ін.;

3) технічні: відомчий аудит; виявлення та докладний опис всіх технічних нововведень на підприємстві; аналіз та обрання найбільш перспективних технічних інновацій від найпростіших до складніших та ін.;

4) економічні: визначення вартості всіх необхідних інвестицій для запровадження екологічних ініціатив; написання бізнес-плану проекту екоготелю; визначення цін на послуги готелю з врахуванням витрат на екологічні заходи; визначення економічного ефекту від всіх запроваджених заходів;

5) мотиваційні: залучення підтримки співробітників; включення керівників у навчання персоналу; фактори економічної мотивації. Екологічна програма, яка служить для присвоєння готелю статусу "зеленого", є його сертифікація незалежною третьою стороною або державою, на території якої він знаходиться. Незважаючи на відсутність досвіду, сучасна індустрія гостинності вже робить перші кроки на шляху застосування "зелених" технологій сертифікації готельних послуг з міжнародними екологічними стандартами гостинності.

Першим українським екологічним готелем, який пройшов екологічну сертифікацію відповідно до вимог Державного екологічного стандарту ДСТУ ISO 14024 і отримав Міжнародний екологічний сертифікат, став готельний комплекс "Артеміда", розташований в селищі Понизівка району Велика Ялта. Першим пройшов екологічну сертифікацію на відповідність вимогам ДСТУ ISO 14024 та отримав знак "Зелений журавлик" екоготель "Ковчег", що знаходиться у с. Долішній Шепіт Чернівецької області. Знак "Зелений журавлик" надається готелю як знак відповідності вимогам міжнародного стандарту ISO 14024 (ДСТУ ISO 14024) і входить в міжнародний реєстр сертифікаційних систем 60 країн світу з 2004 року орган сертифікації "Зелений планета" здійснює оцінку екологічних переваг продукції, товарів, послуг згідно з міжнародним стандартом ISO 14024. Рівень його відповідності підтверджено міжнародною та національною акредитацією на відповідність вимогам стандарту ISO/Guide 65 (EN 45011, ДСТУ EN 45011) відповідно до органів, які керують системами сертифікації продукції [5].

Також на готельному ринку України функціонує міжнародна програма екологічної сертифікації готелів та курортів "Green Key" ("Зелений Ключ"), яка є одним із 5 проєктів міжнародної недержавної незалежної організації "Foundation for Environmental Education" ("Міжнародної організації екологічної освіти", головний офіс в Копенгагені), а також державна сертифікація, розроблена інформаційним центром "Зелене досє".

Першими екомаркованими об'єктами індустрії гостинності в Україні є вказані сертифікаціями стали готель "Radisson Blu" у Києві (сертифікація "Green Key"), туристичний готель "Косів" та приватна садиба "Живець" в Івано-Франківській обл. (сертифікація, розроблена "Зеленим дос'є") [5].

Розвиток екологічних готелів є перспективним напрямом у сфері гостинності України. В подальшому цьому сприятимуть наступні умови та чинники: заохочення державою впровадження ресурсозберігаючих технологій на фоні підвищення плати за використання енергетичних та водних ресурсів; наявність наукових, науково-дослідних центрів, що спеціалізуються на розробці енерго-, водозберігаючих технологій, підготовки фахівців відповідної спеціалізації; становлення та розвиток виробничих навчальних закладів з підготовки фахівців у сфері гостинності; наявність значної кількості виробництва екологічно чистих продуктів харчування; становлення рекреаційних ресурсів та територій, придатних для розташування екологічних навіяність широкого спектру додаткових послуг.

Негативними тенденціями, що уповільнюють практику ведення екологічного господарства, є: відсутність єдиної державної сертифікації у сфері екоготелів; висока вартість екологічно чистої продукції; неналежний державний екологічний контроль у сфері виробництва будівельних матеріалів; недостатня практика ведення екологічного господарства відсутність достатньої поінформованості у населення про функціонування екоготелів; відсутність розвинутої інфраструктури на територіях, придатних для розташування екоготелів; "негативний імідж", сформований у зв'язку з аварією на Чорнобильській АЕС.

Список використаних джерел:

1. Гостюк М. Т. Конкурентне переваження екологічних готелів / М. Т. Гостюк, И. В. Погнінко // Матеріали VII Міжнародної науково-практичної конференції "Наука: теорія і практика - 2011" (07-15 січня 2011 року). - Рязань: Наїда і студія, 2011. - Р. 78-80.
2. Данилова О. М. Екоархитектурні тенденції в розвитку готельного господарства / О. М. Данилова, І. В. Погнінко // Науковий вісник ЧДУ. Зб. наук. пр. - 2012. - Вип. 633-634: Географія. С.158-161.
3. Погнінко І. В. Перспективи розвитку екологічних готелів у контексті гармонізації взаємовідносин між людиною та довкіллям / І. В. Погнінко (Пашанюк) // Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції "Регіональні та трансграничні проблеми екологічної безпеки Горбуновське читання" (м. Чернівці, 5-7 травня 2011 р.). - Чернівці: Вид-во "Прут", 2011. - С.129-130. http://en.wikireading.org/wiki/Eco_hotel
4. Вікіпедія. Вільна енциклопедія [Електронний ресурс] : офіційний сайт. - Режим доступу: http://en.wikipedia.org/wiki/Eco_hotel
5. Орган сертифікації продукції. Всеукраїнська громадська організація «Жива планета» : офіційний сайт [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.ecolabel.org.ua/about.html>.

Ужгородський торговельно-економічний інститут КНТЕУ, м. Ужгород
Алла Домище-Медяник, к. е. н.,
СТРАТЕГІЧНЕ ПЛАНУВАННЯ ПОДІЄВОГО ТУРИЗМУ:
АНАЛІЗ РИНКУ ТА ТЕНДЕНЦІЙ РОЗВИТКУ

Зростання впливу подієвого туризму як на світову економіку в цілому, так і на економіку України, окремі її регіони є однією із найбільш значущих, постійних та довготривалих тенденцій, які сприяють формуванню і розвитку

заповного господарства. В сучасних умовах ефективне функціонування готельного подієвого туризму не можливе без стратегічного планування, організації, регулювання, координації, мотивації та контролю зі сторони структури, що відповідають за його розвиток. Таким чином, від правильності стратегії і ефективності реалізації туристичної політики в сфері екоготельного туризму залежить розвиток подієвого туризму в країні. Для стратегічного планування подієвого туризму слід провести аналіз внутрішнього ринку України задля визначення доцільності та перспективності розвитку даного напрямку, зокрема:

- порівняльний аналіз стану туризму України за період 2011-2014 років;
- локаційні особливості туристичних потоків;
- активний розвиток внутрішнього туризму;
- особливості візного туризму в умовах фінансової нестабільності;
- візний туризм: критичні зміни формату і кількості бізнес-заходів;
- внутрішній ринок МІСЕ: пошук резервів;
- загальний прогноз на основі нерелевантних змінних.

Аналізуючи дані візного туризму, спостерігаємо (рис.1):

- різкий спад кількості туристів на 15,1 млн. осіб;
- середній час перебування туристів в Україні — 3 доби;
- основний вид транспорту, що використаний для пересування, — авіа, залізниця, автомобіль;
- переважаюче місце проживання — готель (78,3% всіх гостей);
- середній добовий рахунок — €90;
- виняток — гості Євро 2012, їх середній чек склав €130-210;
- країни-генератори трафіка: Росія — 37%, Білорусь — 25%, Польща — 11%, інші — від 0,5 до 2,1%;
- приватні мандрівки — понад 80% всього трафіка, близько 12% — організовані туризм.

Візитний туризм, млн. чол.

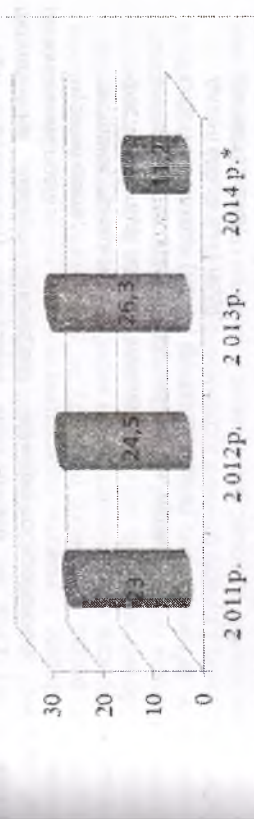

Рис. 1. Візитний туризм України

*Дані Державної прикордонної служби

Констатуючи візитний трафік туристів з України, слід виділити наступне (рис. 2):